

Alwin te Rietstap, wethouder klimaat, natuur en water bij gemeente Hardenberg

‘Het Vechtpark laat zien wat er mogelijk is als overheden en organisaties samen optrekken’

‘Het is goed dat gemeenten multifunctionele natuurterreinen hebben. Als gemeente hebben wij samen met partners de uiterwaarden van de Vecht omgevormd tot een multifunctioneel natuurterrein: het Vechtpark, een parkachtig rivierenlandschap door het centrum van Hardenberg. Waterveiligheid, natuur en beleving gaan er hand in hand. Het park is daardoor ook een ontmoetingsplek en een visitekaartje voor de stad. Het is logisch dat wij als gemeente een aanzienlijk deel van dit gebied in eigendom en beheer hebben. Een gebied met zoveel functies past goed bij de rol van de gemeente. Maar zonder samenwerking was het er niet gekomen. Staatsbosbeheer werkt mee aan het natuurbeheer en de biodiversiteit, het waterschap richt zich op waterveiligheid en waterkwaliteit, de provincie ondersteunt met visie en financiering, en binnen Ruimte voor de Vecht werken we aan een samenhangende ontwikkeling van de hele Vechtregio. Het Vechtpark laat zien wat er mogelijk is als overheden en organisaties samen optrekken. In het Vechtpark is extra ruimte voor water en er zijn natuurvriendelijke oevers gecreëerd. Voor een optimale beleving is een lig- en evenementenwei gemaakt en worden er wandel- en fietspaden aangelegd. Het naastgelegen Heemsermarspark is door het Vechtpark meer onderdeel geworden van de omgeving en aantrekkelijk gemaakt voor planten en dieren. Natuurontwikkeling is zoveel mogelijk in het plan geïntegreerd. De verbinding tussen de binnenstad en de natuur is sterker dan ooit. Hardenberg is daardoor aantrekkelijker geworden om te wonen, te werken én te recreëren. Natuur als visitekaartje voor je gemeente, er zijn vast veel meer collega-bestuurders die zich hiervoor inzetten.’

‘Het is goed dat gemeenten eigen natuurterreinen hebben’

— Ria Dubbeldam (samenstelling)

Hester Walda, beleidsadviseur groen bij gemeente Fryske Marren

‘Eigen natuurterreinen is geen luxe, maar een investering in de toekomst en een krachtig instrument voor lokaal beleid’

‘In een tijd waarin duurzaamheid, biodiversiteit en leefkwaliteit steeds belangrijker worden, is het bezitten van eigen terreinen een strategische keuze. Voor De Fryske Marren, een uniek landschap van meren, weiden en dorpen, biedt dat tal van voordelen. Een van de natuurterreinen die wij als gemeente hebben is De Hege Gerzen, dat onderdeel is van Natura 2000. Het eigenaarschap geeft de gemeente directe zeggenschap over het beheer en de inrichting. Daarmee kunnen we lokaal maatwerk leveren, afgestemd op de behoeften van inwoners, recreanten en ondernemers zoals wandelpaden, rustplekken of stimuleren van de biodiversiteit. Met eigen natuurterreinen kunnen we actief bijdragen aan de ecologische kwaliteit in de regio. In De Fryske Marren kunnen natuurterreinen fungeren als verbindingzones tussen grotere natuurgebieden, wat de biodiversiteit ten goede komt. Gemeentelijk beheer maakt het bovendien eenvoudiger om ecologische doelen te integreren in ruimtelijke plannen. Ook kunnen wij onze terreinen inzetten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van woonwijken, dorpskernen en recreatiegebieden. Dit verhoogt de leefbaarheid, maakt de gemeente aantrekkelijker voor toeristen en nieuwe bewoners en draagt bij aan de 3+30+300 regel voor meer bomen in de wijk. Gemeentelijke (natuur)terreinen bieden ook kansen voor educatie en participatie. Scholen krijgen natuureducatie in bijvoorbeeld De Twigen in Joure en inwoners kunnen als vrijwilliger betrokken worden in het beheer of bij burgerinitiatieven. Dit vergroot het bewustzijn en de verbondenheid met de lokale omgeving. Kortom, het bezit van eigen natuurterreinen is geen luxe, maar een investering in de toekomst en een krachtig instrument voor lokaal beleid.’

Rik Thijs, wethouder klimaat, energie, grond en vergroening bij gemeente Eindhoven

‘Door zelf natuurgebieden te beheren, kunnen we sturen op ecologie, toegankelijkheid en erfgoedbehoud’

‘Vanuit het centrum van Eindhoven lopen tot ver buiten onze eigen gemeentegrenzen drie groene wiggen naar het van Cogh Nationaal Park. Zo hebben we de wiggen Gennep Parken en het Dommeldal om de natuurwaarden te versterken. De derde wig is in Eindhoven Noordoost met daarin landgoed De Wielewaal. Na honderd jaar achter gesloten hekken is dit landgoed sinds kort van iedereen. Met 142 hectare aan natuur en erfgoed van de familie Philips, vlakbij het centrum, hebben we als gemeente een ongekende stap gezet: we hebben dit unieke natuurgebied met cultuurhistorische waarde teruggegeven aan de inwoners. Waarom? Omdat een stad die groeit, ook moet ademen. Terwijl Eindhoven zich ontwikkelt met hoogbouw en stedelijke verdichting, groeit de behoefte aan rust, ruimte en natuur. Mensen hebben groen nodig om gezond te blijven, fysiek én mentaal. Dat is precies wat De Wielewaal biedt: een oase van biodiversiteit, stilte en historie. De aankoop van 29 miljoen euro is geen kostenpost, maar een investering in welzijn. Uit onderzoek blijkt dat de maatschappelijke baten, zoals gezondheidswinst door ontspanning in het groen, de investering rechtvaardigen. Dit landgoed betaalt zichzelf terug in vitaliteit, verbondenheid en leefkwaliteit. Als gemeente nemen we verantwoordelijkheid. Door zelf natuurgebieden te beheren, kunnen we sturen op ecologie, toegankelijkheid en erfgoedbehoud. De Wielewaal is daar het levende bewijs van. Het is niet alleen een groene long voor Eindhoven, maar ook een statement: publieke natuur is van onschatbare waarde.’

Henk Jan Zwart, beheermedewerker bossen, natuurterreinen en fauna, gemeente Ermelo

‘Het risico is dat juist de natuurgebieden (vooral de kleinere) de sluitpost vormen van allerlei ontwikkelingen’

‘Allereerst is het goed voor een gemeentebestuur. Men kan goede sier maken met natuurterreinen – in de goede zin van het woord. Laat gerust zien dat je als gemeente geld en inspanningen over hebt voor natuur (in welke vorm dan ook). Daarnaast is het goed voor de burgerij. Een gemeente kan (binnen de wettelijke kaders) redelijk autonoom beslissen hoe gebieden worden beheerd en wat er wel of niet mag (bijvoorbeeld: hondenlosloopgebieden). Er kan lokaal maatwerk worden geleverd: een gemeente hoeft zich niet aan landelijk beleid te houden, maar kan zich toespitsen op haar eigen areaal en daarmee haar eigen burgers bedienen. Maar: is het goed voor de terreinen? De wettelijke kaders zijn helder, en een wethouder (wet-houder!) zal zich ‘dus’ in zijn of haar element voelen. Maar de praktijk is weerbarstig. Gemeenten hebben veel taken en belangen, en het risico is dat juist die natuurgebieden (vooral de kleinere) de sluitpost vormen van allerlei ontwikkelingen; hoe kleiner, hoe groter de kans op ongewenste ontwikkelingen – zelfs tot aan opheffen! Gemeentelijk beheer is kwetsbaar! (Subjectief) voordeel van gemeentelijk natuurbeheer is verder dat de beheerder een breed palet aan taken heeft: beheer, uitvoering, voorlichting, monitoring, faunabeheer, blespen, toezicht, enzovoorts. Hoe mooi wil je het hebben en waar vind je dat nog? Maar: een gemeentelijke bestuurstermijn duurt maar vier jaar en dat botst soms met beheertermijnen. En, vanwege doorgaans kleine gemeentelijke beheerorganisaties: ga wel allianties aan met de al of niet grote ‘buur-beheerders’. Werk samen. Samen sta je sterker en ben je robuuster.’

Yvonne Roos-Bakker, wethouder voor onder meer agrarische zaken (inclusief natuur en bos) bij gemeente Bergen (NH)

‘Bij nieuwe natuur zet onze gemeente in op beheer en eigendom door terreinbeherende organisaties’

‘Als wethouder vind ik het belangrijk dat iedereen in onze gemeente kan genieten van de natuur die Bergen zo bijzonder maakt. De duinen, bossen en polders horen bij wie we zijn en ze doen veel voor het welzijn van onze inwoners. Tegelijk wil ik eerlijk zijn: het zorgvuldig beheren van natuurgebieden vraagt kennis en ervaring die wij als gemeente niet altijd in huis hebben. Natuurbeheer is een vak. Wij hebben wel natuurgebieden in ons bezit. Maar bij het creëren van nieuwe stukken natuur zet de gemeente in op beheer en eigendom door terreinbeherende organisaties die het vak verstaan, zoals Landschap Noord-Holland, Provinciaal Waterbedrijf Noord-Holland (PWN) en Staatsbosbeheer. Zij kunnen natuurwaarden versterken, de biodiversiteit vergroten en zorgen voor goed beheer, nu en in de toekomst. Onze taak ligt vooral in het toegankelijk houden van die gebieden. We willen dat inwoners er kunnen wandelen, fietsen en tot rust komen. Dat vraagt om een zorgvuldige balans: beschermen wat kwetsbaar is en tegelijkertijd zorgen dat inwoners en bezoekers kunnen genieten van de natuur. Met onze partners, en met de inbreng van inwoners, blijven we werken aan die balans. Zodat we deze mooie omgeving door kunnen geven aan de volgende generatie.’